

Meerhout Peerdsstraat

Nota proefsleuvenonderzoek: Verslag van Resultaten.

Titel

Nota proefsleuvenonderzoek Meerhout, Peerdsstraat: Verslag van Resultaten

Auteur(s)

Sebastien De Molenaer

Erkende archeoloog

2019/00002 INDAR bv

2025/00005 Sebastien De Molenaer

Projectnummer INDAR BV

2025-360

Projectnummer Onroerend Erfgoed

2025K115

Plaats en datum

Beerse, 05/12/2025

Voorblad

Referentie kaart Beerse 1939: Cartesius.

INHOUDSOPGAVE

1.	Inleiding	3
1.1.	Beschrijvend gedeelte	3
1.1.1.	Administratieve gegevens	3
1.1.1.1.	Alle plannen die in dit document gebruikt worden, zijn afkomstig van de catalogus van Geopunt Vlaanderen of het portaal Databank Ondergrond Vlaanderen, tenzij anders vermeld wordt.	3
1.1.2.	Onderzoeksopdracht	6
1.1.3.	Aanleiding	8
1.1.4.	Archeologische verwachting	9
1.1.5.	Potentieel op kennisvermeerdering	9
2.	Proefsleuvenonderzoek	10
2.1.	Administratieve gegevens	10
2.2.	Werkwijze en strategie	10
2.2.1.	Algemene bepalingen	10
2.2.2.	Specifieke methodologie	10
2.2.3.	Uitgevoerde methodologie en afwijkingen van de opgestelde methodologie	12
2.3.	Assessmentrapport	16
2.3.1.	Assessment aardkundige opbouw	16
2.3.2.	Assessment sporen en structuren	21
2.3.3.	Assessment vondsten	26
2.3.4.	Assessment stalen	27
2.3.5.	Conservatieassessment	27
2.4.	Besluit	27
2.4.1.	Datering en interpretatie	27
2.4.2.	Kennisvermeerderingspotentieel en aanbevelingen	27
2.4.3.	Beantwoording onderzoeksvragen	27
2.4.4.	Samenvatting	30
3.	Lijst met figuren	32
4.	Bibliografie	33
5.	Bijlagen	34

I. INLEIDING

1.1. Beschrijvend gedeelte

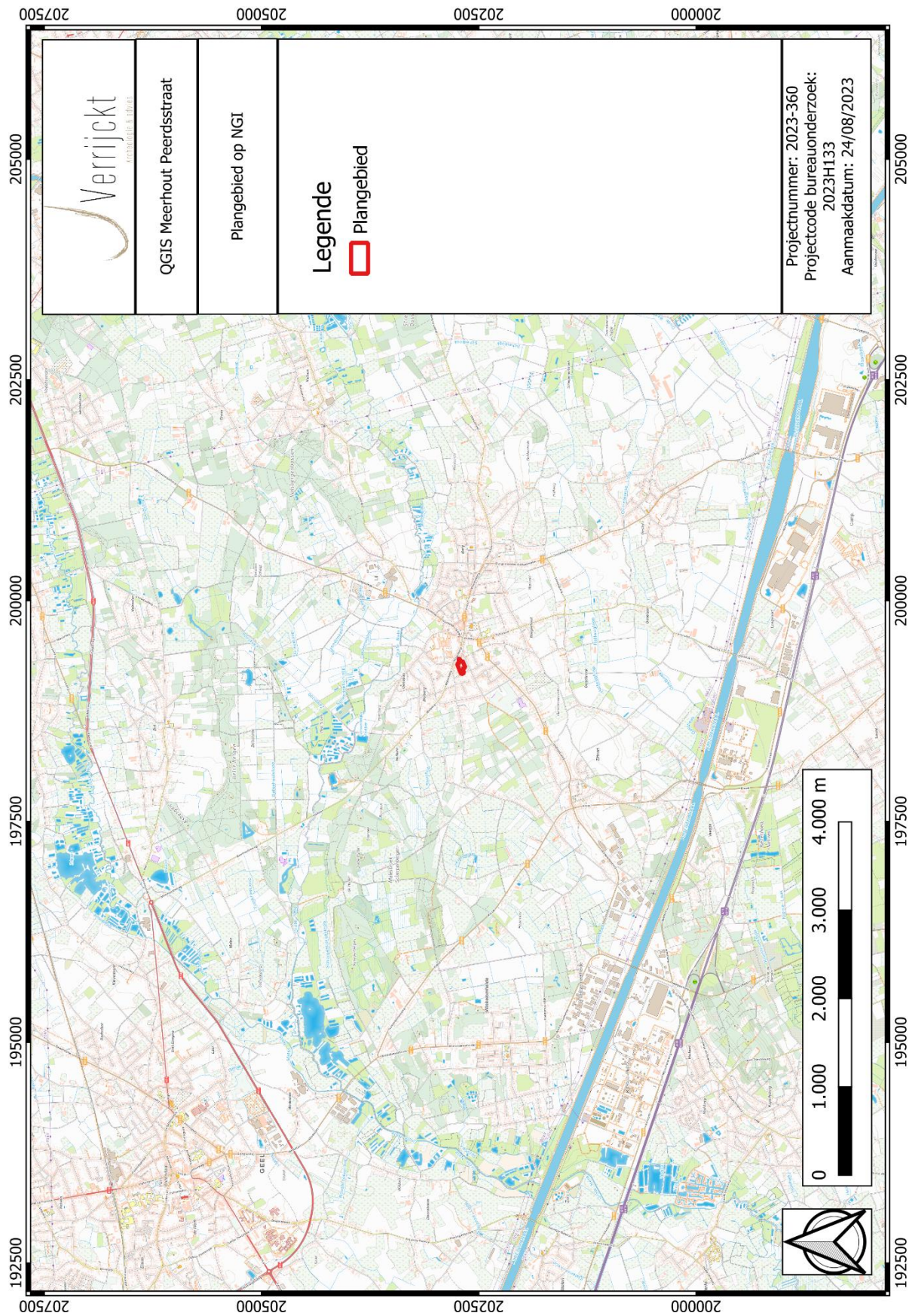
1.1.1. Administratieve gegevens

Projectcode INDAR		202-360
Projectcode Onroerend Erfgoed		2025K115
Locatie	Provincie	Antwerpen
	Gemeente	Meerhout
	Straat	Peerdsstraat
Kadastrale gegevens	Gemeente	Meerhout
	Afdeling	1 (Meerhout)
	Sectie	B
	Percelen	949S, 949F2, 949E2, 949Z, 949A2, 949B2
Coördinaten	X-min, Y-min X-max, Y-max	199098.9514503239, 202609.50606983734 199359.202123346, 202770.30810355363
Oppervlakte plangebied		Ca. 8.111m ²
Oppervlakte onderzoeksgebied		Ca. 7.420m ²
Oppervlakte bodemingreep		Ca. 8.111m ²
Erkend Archeoloog		2019/00002 INDAR BV 2024/00017 Axel Theyskens 2025/00005 Sebastien De Molenaer

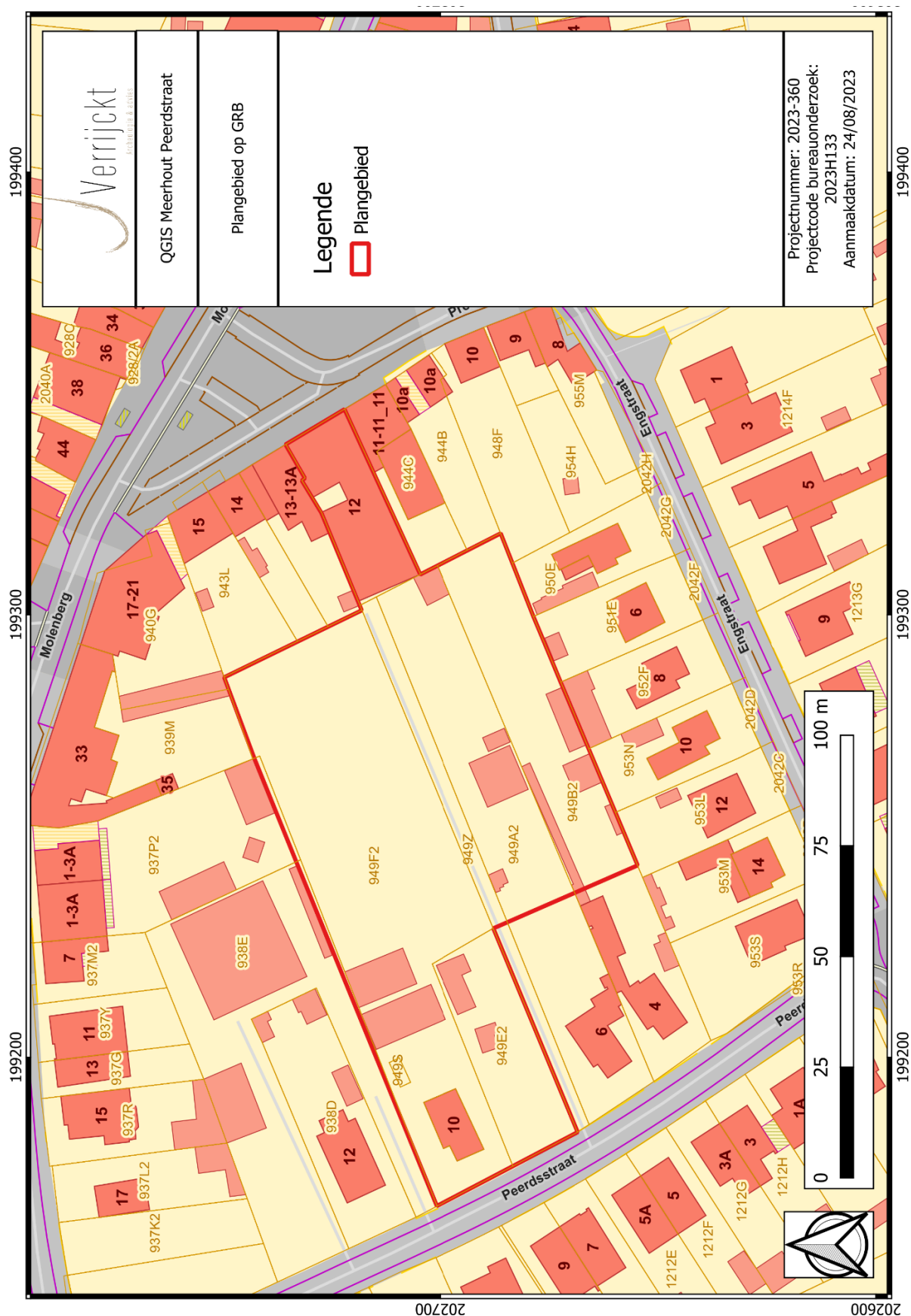
1.1.1. Alle plannen die in dit document gebruikt worden, zijn afkomstig van de catalogus van Geopunt Vlaanderen¹ of het portaal Databank Ondergrond Vlaanderen², tenzij anders vermeld wordt.

¹ GEOPUNT VLAANDEREN 2025 – administratief, historisch, orthofotografisch

² DATABANK ONDERGROND VLAANDEREN 2025 – geografisch

Figuur 1: Plangebied op topografische kaart

Figuur 2: Plangebied op kadasterkaart (GRB)

1.1.2. Onderzoeksopdracht

De aanleiding van het vooronderzoek met ingreep in de bodem kadert in de uitvoering van het programma van maatregelen zoals opgemaakt in de archeologienota Verrijckt, J. 2023: *Archeologienota Meerhout Peerdsstraat: Verslag van Resultaten*, met ID 27667 en projectcode 2023H133. Deze archeologienota werd opgemaakt naar aanleiding van de geplande verkaveling langsheen de Peerdsstraat te Meerhout. Dit vooronderzoek met ingreep in de bodem maakt onderdeel uit van het archeologisch vooronderzoek in het kader van het Onroerenderfgoeddecreet (decreet van de Vlaamse Regering 12 juli 2013) en het Onroerenderfgoedbesluit van de Vlaamse Regering van 16 mei 2014.

Bij de opmaak van de archeologienota werd een bureauonderzoek uitgevoerd. In dit bureauonderzoek werd een archeologische verwachting opgesteld voor het plangebied. Op basis van de resultaten van deze verwachting en de geplande bodemingrepen werd een archeologisch vooronderzoek met ingreep in de bodem, in de vorm van een proefsleuvenonderzoek opgelegd. Op basis hiervan wordt beoordeeld of er een archeologische site aanwezig is. Het onderzoek heeft tot doel om archeologische sites op te sporen, hun bewaringstoestand en eventuele bedreiging te evalueren. Er wordt gekeken of deze archeologische waarden verstoord worden én of er een potentiële kenniswinst te behalen is bij verdere onderzoeken binnen het plangebied. Het uiteindelijke doel is het formuleren van een advies hoe deze mogelijke archeologische waarden beschermd of onderzocht dienen te worden, of wordt het plangebied vrijgegeven. Dit advies is bindend van zodra de nota is goedgekeurd door Onroerend Erfgoed.

Op basis van het bureauonderzoek werden enkele onderzoeksvragen geformuleerd die minimaal beantwoord moeten worden:

Bodem en paleolandschap

- Welke bodemhorizonten worden in de boringen of profielen aangetroffen en wat is de genese ervan? Welke zijn de bodemprocessen die hiermee geassocieerd worden?
- Wat is de relatie tussen deze bodemhorizonten en het omliggende landschap?
- Vertegenwoordigen deze horizonten relevante archeologische niveaus?
- Indien deze horizonten relevante archeologische niveaus omvatten:
- Wat is de aard van dit niveau?
- Heeft dit niveau een duidelijke begrenzing?
- Kan dit niveau gedateerd worden?
- Zijn er aanwijzingen dat dit niveau geassocieerd kan worden met een archeologische site?
- Wat is de bewaringstoestand van dit niveau?
- Wat is de impact van de geplande graafwerken op dit niveau?

Sporenbestand

- Zijn er sporen aanwezig? Wat is de aard en de datering van de sporen?
- Hoe is de bewaringstoestand van de sporen?

- Maken de sporen deel uit van één of meerdere structuren?
- Behoren de sporen tot één of meerdere periodes?
- Wat is de relatie tussen de bodem, de archeologische sporen en de landschappelijke context?
- Kunnen archeologische vindplaatsen in tijd, ruimte en functie afgebakend worden (incl. de argumentatie)? Is er een relatie met omliggende vindplaatsen?
- Wat is de vastgestelde en verwachte bewaringstoestand van elke archeologische vindplaats?
- Wat is de waarde van elke vastgestelde archeologische vindplaats?

Impact geplande bodemingrepen

- Wat is de potentiële impact van de geplande ruimtelijke ontwikkeling op de waardevolle - archeologische vindplaatsen?
- Voor waardevolle archeologische vindplaatsen die bedreigd worden door de geplande ruimtelijke ontwikkeling: hoe kan deze bedreiging weggenomen of verminderd worden (maatregelen behoud in situ)?

Motivatie en bepalingen mogelijk verder archeologisch onderzoek

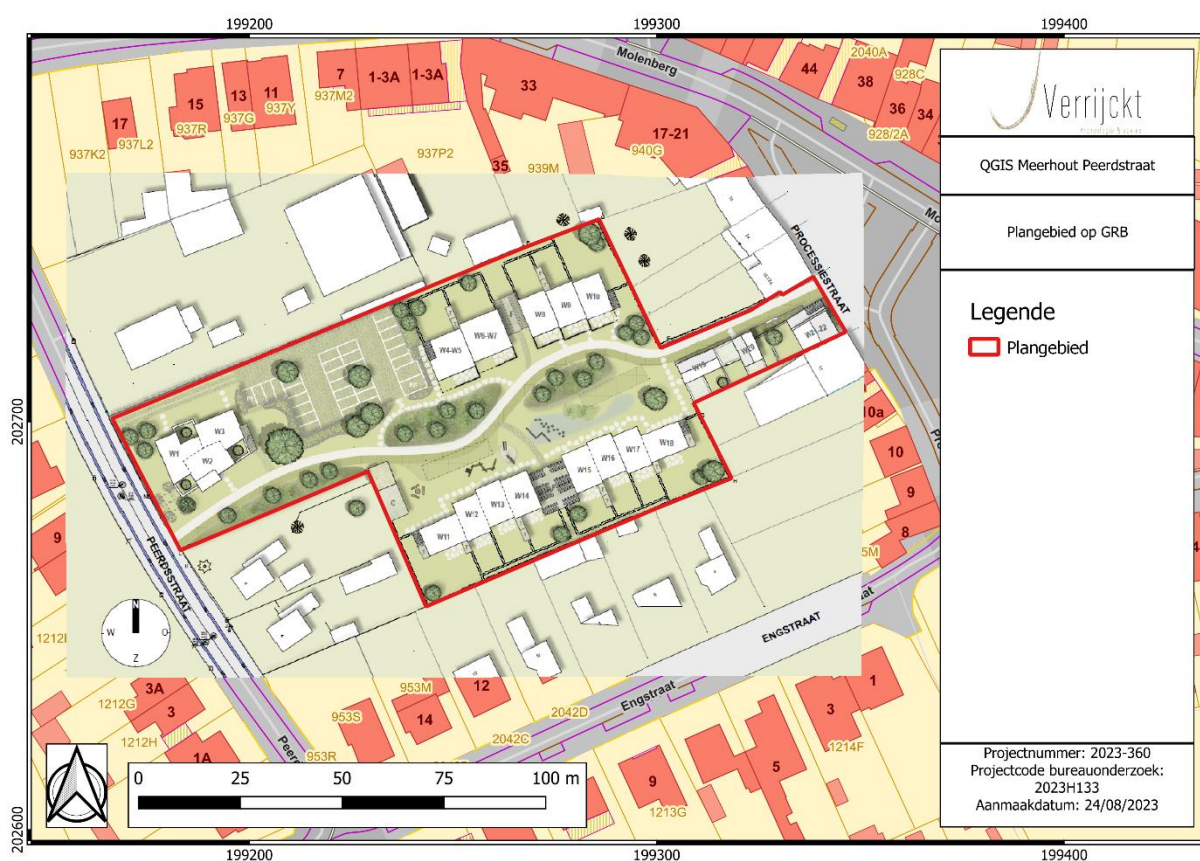
- Voor waardevolle archeologische vindplaatsen die bedreigd worden door de geplande ruimtelijke ontwikkeling en die niet in situ bewaard kunnen blijven:
- Wat is de ruimtelijke afbakening (in drie dimensies) van de zones voor vervolgonderzoek?
- Welke aspecten verdienen bijzondere aandacht, zowel vanuit methodologie als aanpak voor het vervolgonderzoek?
- Welke vraagstellingen zijn voor vervolgonderzoek relevant?
- Zijn er voor de beantwoording van deze vraagstellingen natuurwetenschappelijke onderzoeken nodig? Zo ja, welke type staalnames zijn hiervoor noodzakelijk en in welke hoeveelheid?
- Wat is de financiële impact van eventueel vervolgonderzoek?

Het onderzoeksdoel is bereikt wanneer op basis van het vooronderzoek met ingreep in de bodem een uitspraak kan worden gedaan over de aard, omvang en bewaringstoestand van de archeologische waarden in het plangebied. Hieraan dient een advies gekoppeld te worden voor vrijgave van het terrein, een opgraving of behoud in situ.

1.1.3. Aanleiding

De aanleiding van het vooronderzoek is de aanvraag van een omgevingsvergunning voor een verkaveling langsheen Peerdsstraat te Meerhout.

De opdrachtgever plant op het terrein een nieuw woonproject na de algemene sloop van de aanwezige bebouwing. Hierbij wordt een nieuwe wegenis aangelegd die vertrekt vanaf een aangrenzende, nog te ontwikkelen project. Langsheen deze wegenis worden 22 woningen opgericht en een parking met 31 plaatsen voorzien. Algemeen kan aangenomen worden dat de woningen zelf op een diepte van minstens 80 cm (vorstvrije zone) gefundeerd worden. Bij elke woning hoort een privatieve tuin. De tuinzone kan ingericht worden met structuren zoals extra bergingen, zwembad, ... waardoor men niet kan garanderen dat deze gevrijwaard blijven van toekomstige bodemingrepen. Langs de wegenis wordt een groene zone voorzien. De exacte funderingsdieptes van de weg zijn nog niet gekend. Vermoedelijk zal de zone van de weg tot een diepte van 150 cm beneden het maaiveld worden afgegraven. Onder de weg wordt riolering geplaatst. Bij de geplande werkzaamheden worden eventuele archeologische waarden vernietigd.

Figuur 3: Inplantingsplan van de toekomstige inplanting op GRB-kaart³

³ VERRIJCKT 2023.

1.1.4. Archeologische verwachting

Het plangebied ligt in de huidige gemeente Meerhout, net buiten de historische bewoningskern. Landschappelijk gezien ligt het terrein op een hoogte op grotere afstand van waterlopen. Op de bodemkaart is het terrein gekarteerd als een zeer droge zandbodem met dikke antropogene humus A horizont. Dit is een typisch fenomeen buiten bewoningskernen waarbij de omliggende akkers in de late middeleeuwen of vroegmoderne periode met plaggen bemest zijn. Hierdoor kunnen oudere sites goed bewaard zijn vanwege de vrijwaring van modernere verstoring door funderingen of ploegwerkzaamheden. In de omgeving zijn archeologische resten gekend sinds de steentijd.

Door de ligging van het terrein op een heuvel en op ruime afstand van waterlopen, dus buiten een gradiëntzone, is dit gebied minder aantrekkelijk voor bewoning uit het paleo- en mesolithicum. Het potentieel op het aantreffen van artefactensites is dan ook laag.

Sinds de introductie van de landbouw in het neolithicum is de ligging van het plangebied geschikt voor akkerbouw. In de omgeving, op een gelijkaardige topografische ligging, is dan ook al een Romeinse site gekend. Verder zijn er resten bekend uit de metaaltijden en middeleeuwen. Het is ook in de middeleeuwen dat Meerhout ontstond. De kans dat er bewoning is geweest op het plangebied sinds het neolithicum is zeker mogelijk en de kans op het aantreffen van een sporensite uit de periode van het neolithicum tot en met de vroegmoderne periode is dan ook matig tot hoog.

De cartografische bronnen tonen dat het terrein net aan de rand van de bebouwingskern van Meerhout ligt. Sinds zeker eind 18de eeuw is het terrein aan de oostelijke straatzijde bebouwd. Hierdoor is de archeologische verwachting voor de postmiddeleeuwen hoog.

De opdrachtgever plant op het terrein een nieuw woonproject na de algemene sloop van de aanwezige bebouwing. Hierbij wordt een nieuwe wegenis aangelegd die vertrekt vanaf een aangrenzende, nog te ontwikkelen project. Langsheen deze wegenis worden 22 woningen opgericht en een parking met 31 plaatsen voorzien. Algemeen kan aangenomen worden dat de woningen zelf op een diepte van minstens 80 cm (vorstvrije zone) gefundeerd worden. Bij elke woning hoort een privatieve tuin. De tuinzone kan ingericht worden met structuren zoals extra bergingen, zwembad, ... waardoor men niet kan garanderen dat deze gevrijwaard blijven van toekomstige bodemingrepen. Langs de wegenis wordt een groene zone voorzien. De exacte funderingsdieptes van de weg zijn nog niet gekend. Vermoedelijk zal de zone van de weg tot een diepte van 150 cm beneden het maaiveld worden afgegraven. Onder de weg wordt riolering geplaatst. Bij de geplande werkzaamheden worden eventuele archeologische waarden vernietigd binnen het volledige plangebied.

1.1.5. Potentieel op kennisvermeerdering

Op basis van bovenstaande archeologische verwachting kan een potentieel op kennisvermeerdering geformuleerd worden. Gelet op het ontbreken van goed onderzochte, grootschalige archeologische onderzoeken in de omgeving van het plangebied, is er een hoog potentieel op kennisvermeerdering aanwezig.

2. PROEFSLEUVENONDERZOEK

2.1. Administratieve gegevens

Projectcode INDAR	2023-360
Projectcode Onroerend Erfgoed	2025K115
Erkend archeoloog	2024/00017 Axel Theyskens 2025/00005 Sebastien De Molenaer
Veldwerkleider	Sebastien De Molenaer
Betrokken actoren	Axel Theyskens
Datum uitvoering	01/12/2025

2.2. Werkwijze en strategie

2.2.1. Algemene bepalingen

Een proefsleuvenonderzoek is bij uitstek de methode om archeologische sporensites te onderzoeken. Hierbij worden transecten doorheen het landschap aangelegd tot op het eerste relevante archeologische niveau.

De algemene bepalingen van een proefsleuvenonderzoek, zoals vastgesteld in de Code van Goede Praktijk, zijn hier van toepassing.

2.2.2. Specifieke methodologie

In het programma van maatregelen zoals opgemaakt in de archeologienota Verrijckt, J. 2023: *Archeologienota Meerhout Peerdsstraat: Verslag van Resultaten*, met ID 27667 en projectcode 2023H133 is volgende methodologie opgenomen:

Voorafgaand aan het proefsleuvenonderzoek, mag de sloop niet ondergronds plaatsvinden. Ondergrondse funderingen, vloeren en kelders blijven zitten tot aan de start van het proefsleuvenonderzoek OF de funderingen, kelders en vloeren worden verwijderd onder begeleiding van een archeoloog voorafgaand aan het proefsleuvenonderzoek.

In totaal dienen er binnen het plangebied 4 proefsleuven aangelegd te worden met een noordoostzuidwest oriëntatie. De proefsleuven hebben een totale lengte van 435 m waarmee er in totaal 870 m² oftewel 10,7 % van het plangebied onderzocht wordt.

De proefsleuven worden, indien nodig, aangevuld met kijkvensters zodat een totale dekking van 12,5% van de totale te onderzoeken oppervlakte bekomen wordt. Deze kijkvensters worden

dusdanig aangelegd dat een duidelijk beeld verkregen wordt omtrent de aan- of afwezigheid, bewaring en aard van eventuele archeologische sites.

De aanleg van deze sleuven gebeurt met een graafmachine met een gladde graafbak van 1,80 m tot 2 m breed. Het eerste vlak wordt aangelegd op een eerste leesbaar archeologisch niveau. Indien er meerdere archeologische niveaus aanwezig zijn, wordt elk niveau apart geregistreerd en gewaardeerd.

Een selectie van de sporen wordt gecoupeerd, zodat een beantwoording van de onderzoeksvragen mogelijk is. In diepe sporen zoals waterputten en waterkuilen wordt een boring geplaatst om een evaluatie van de bewaringstoestand en type van spoor mogelijk te maken. Per sleuf wordt machinaal een profielput aangelegd. Deze profielputten worden door een assistent-aardkundige beschreven conform de code goede praktijk.

Alle sporen worden onderzocht door middel van een metaaldetector. Hierbij wordt geregistreerd welke sporen een signaal geven. Eventuele vondsten die zich aan de oppervlakte bevinden of aan het licht komen tijdens het couperen worden ingezameld.

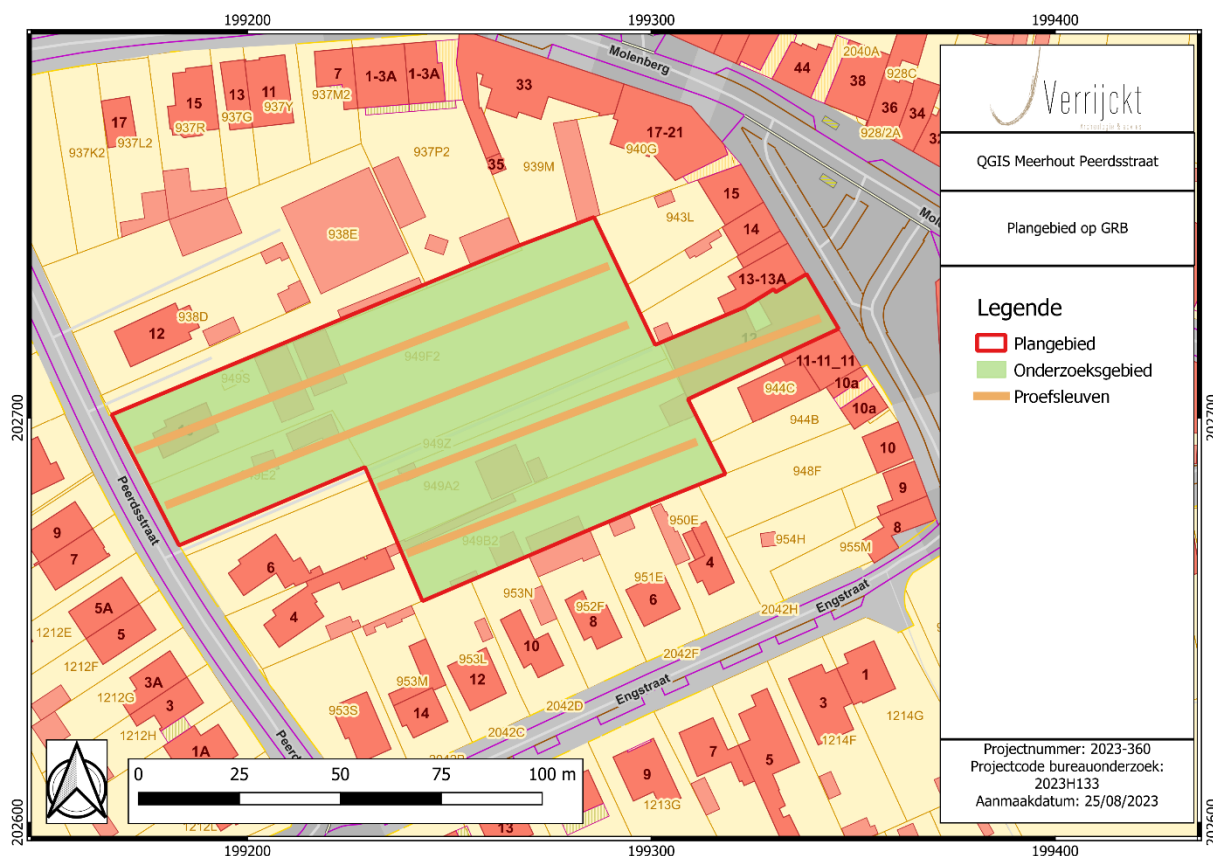
Gelet op de archeologische verwachting is de aanwezigheid van een prehistorische site weinig waarschijnlijk, maar kan nooit worden uitgesloten. Hierdoor dient tijdens de graafwerken aandacht te worden geschonken aan eventuele concentraties van lithische artefacten. Indien er lithische artefacten worden aangetroffen, moet er een inschatting worden gemaakt of het om verspreide, losse vondsten gaat of om concentraties van lithisch materiaal. Steentijd artefacten worden individueel ingemeten, ingezameld en bestudeerd door een specialist.

Na afloop van het proefsleuvenonderzoek worden alle aangelegde sleuven en kijkvensters gedicht. Hierbij mag de graafmachine niet over de aangelegde vlakken rijden. Kwetsbare sporen (bijvoorbeeld graven) worden afgedekt door een doek of plastic en worden op een hoger liggend niveau gemarkeerd (bijvoorbeeld door een houten paaltje). Hierdoor kunnen deze sporen bij een eventueel vervolgonderzoek snel opgespoord worden en gevrijwaard worden van eventuele verstoringen.

De veldwerkleider moet voldoen aan de voorwaarden zoals gesteld in de Code Goede Praktijk. Tevens dient de veldwerkleider te beschikken over 150 dagen veldwerkervaring.

Het onderzoek is succesvol wanneer een gefundeerde uitspraak kan worden gedaan over de aan- of afwezigheid, de aard en omvang van een archeologische site.⁴

⁴ Verrijckt, 2023.

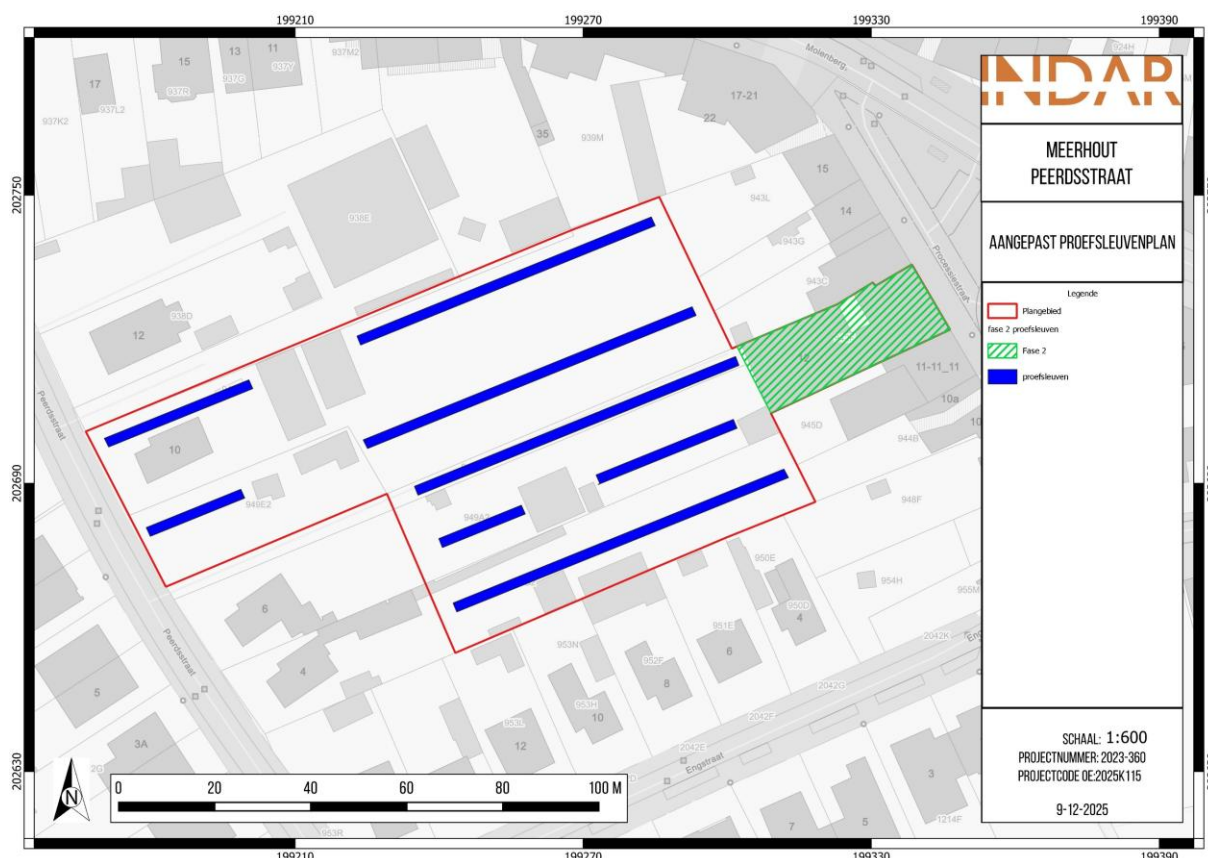

Figuur 4: Plangebied op kadasterkaart (GRB) met weergave van de geplande proefsleuven⁵

2.2.3. Uitgevoerde methodologie en afwijkingen van de opgestelde methodologie

Voor aanvang van het proefsleuvenonderzoek werd in overleg met de opdrachtgever een nieuw sleuvenplan opgesteld. Dit om de werken in de geplande fasering van de opdrachtgever te laten doorgaan. In het nieuwe sleuvenplan wordt de uiterst noordoostelijke zone in een tweede fase onderzocht, gezien de afbraakwerken van het gebouw pas in de laatste fase van de werken gaat gebeuren. Verder worden drie van de vijf proefsleuven onderbroken door nog bestaande gebouwen. In het nieuwe plan worden dus 8 proefsleuven voorzien met een noordoostzuidwest oriëntatie.

⁵ Verrijckt, 2023.

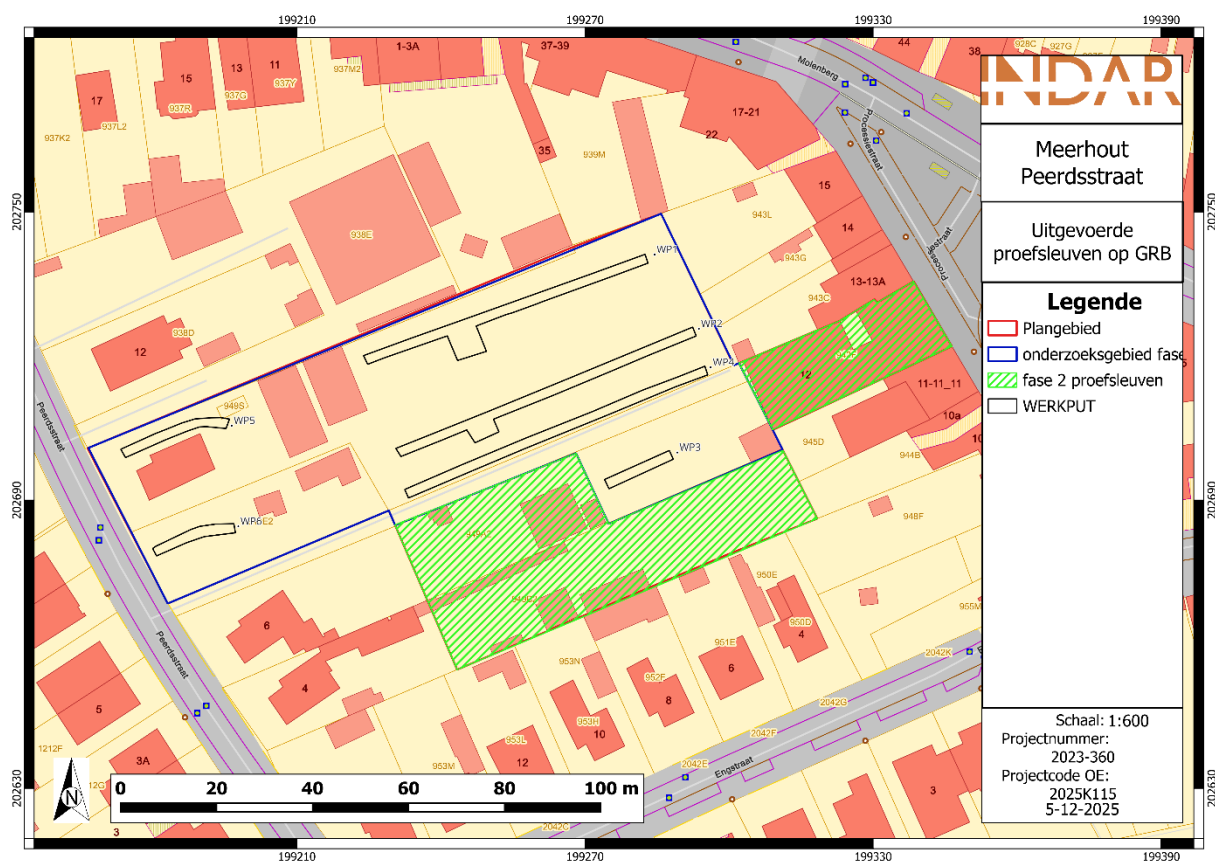

Figuur 5: Nieuw sleuvenplan op GRB

Tijdens de uitvoering van het proefsleuvenonderzoek diende om verschillende redenen afgeweken te worden van het aangepaste sleuvenplan. Door de aanwezigheid van vliegassen in de servitudeweg op de locatie van werkput 4 is deze net ten noorden van de weg aangelegd. Verder is werkput 3 ingekort door de aanwezigheid van nog te rooien bomen. Tenslotte zijn werkputten 5 en 6 licht afgeweken door de aanwezigheid van afgebroken materiaal. De twee andere werkputten in het zuidelijk deel van het plangebied worden verplaatst naar **fase 2** van het proefsleuven onderzoek door enerzijds problemen met de notaris en anderzijds de aanwezigheid van gebouwen en bomen. De onderzoeksvragen kunnen bijgevolg voldoende beantwoord worden voor deze fase.

Het proefsleuvenonderzoek werd uitgevoerd op maandag 1 december, onder leiding van erkend archeoloog Sebastien De Molenaar en erkend archeoloog Axel Theyskens. De sleuven werden aangelegd door middel van een kraan van 21 ton, op rupsbanden met een gladde kraanbak van 2m breed. De teelaarde werd laagsgewijs verdiept tot op het archeologische niveau. Bij het verdiepen van de teelaarde werd elke laag afgespeurd op eventuele vondsten. De sleuven en aangetroffen sporen werden gedocumenteerd door middel van overzichtsfoto's. Verspreid over het terrein werden enkele profielputten aangelegd, teneinde een goed beeld te verkrijgen van de aanwezige bodemopbouw. Deze profielen werden gefotografeerd en ingetekend.

Alle aangelegde sleuven, aangetroffen sporen, profielen en hoogtes werden ingemeten door middel van een GPS. Indien een spoor zich tegen de putwand bevond, werd het werkputprofiel opgeschoond om de relatie tussen het spoor en de bodemhorizonten te registreren. Sporen-, foto- en vondstenlijsten werden digitaal geregistreerd in het veld. Gebruik makend van een GIS omgeving werden de verzamelde data verwerkt tot een gedetailleerd en overzichtelijk grondplan.

Figuur 6: Uitgevoerd puttenplan tijdens het veldwerk

Figuur 7: Terreinfo's bestaande gebouwen en bomen.

Figuur 8: Terreinfo's afbraakafval en servitudeweg met vliegassen.

2.3. Assessmentrapport

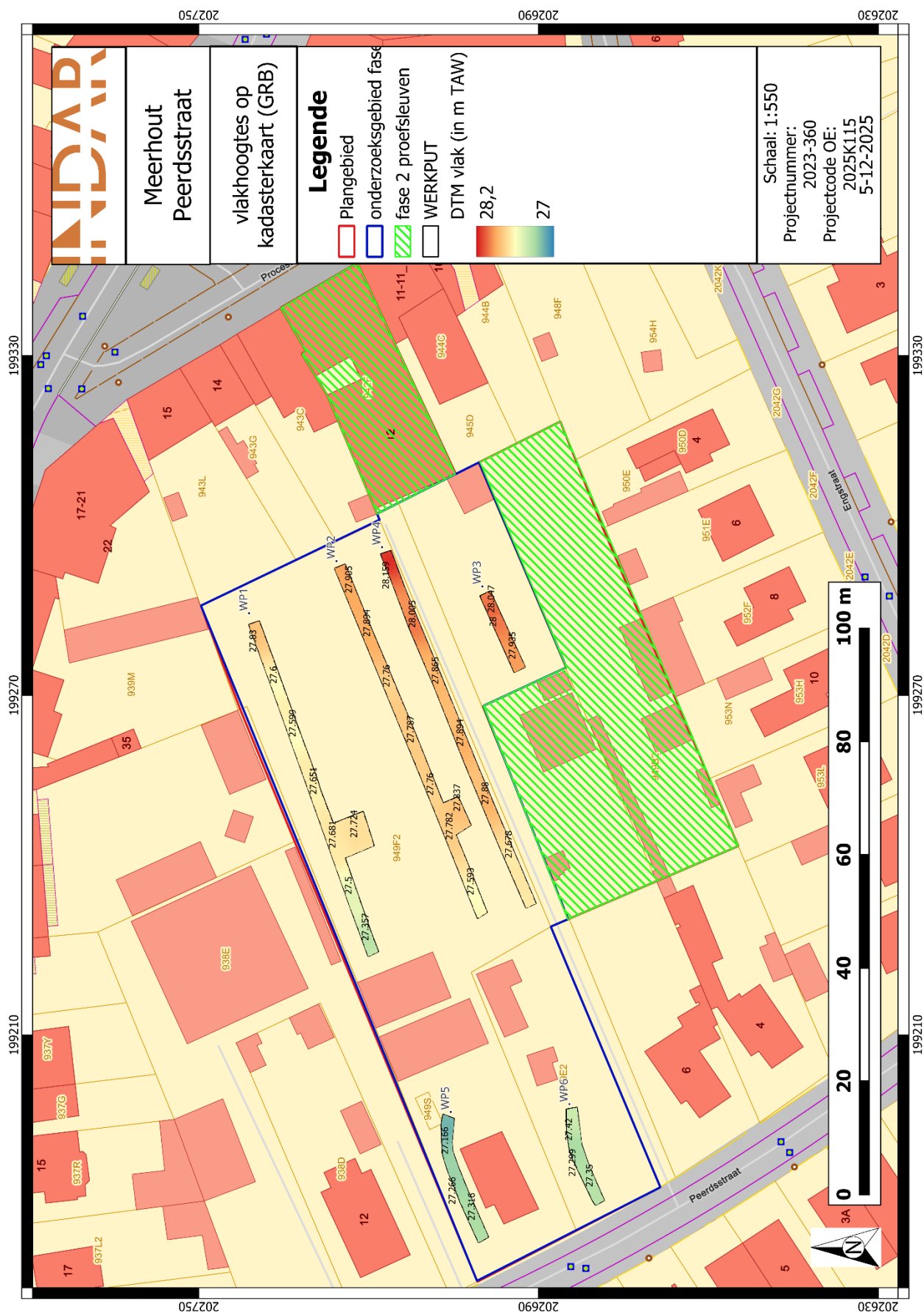
2.3.1. Assessment aardkundige opbouw

Het terrein ligt op een hoogte in het landschap waar Meerhout ontstond. Op 500 meter ten noordwesten loopt de Kwachtloop terwijl de Grote Nete op 750 m ten noorden stroomt. De Wachtloop ligt op 570 m ten noordwesten van het plangebied. De waterlopen horen geomorfologische tot de Depressie van de Schijns Nete. Dit gebied wordt gekenmerkt door westoost gerichte ruggen en dalen. Het reliëf varieert beperkt tot maximum 5 m. Een uitzondering hierop is de heuvelrug ten zuiden van Meerhout die meer dan 15 m boven de omgeving uitsteekt. Morfologisch gezien hoort deze rug tot de Heuvels van Lummen, vergelijkbaar met het Hageland. Tenslotte kunnen er tussen de valleien duinophoppingen voorkomen.⁶

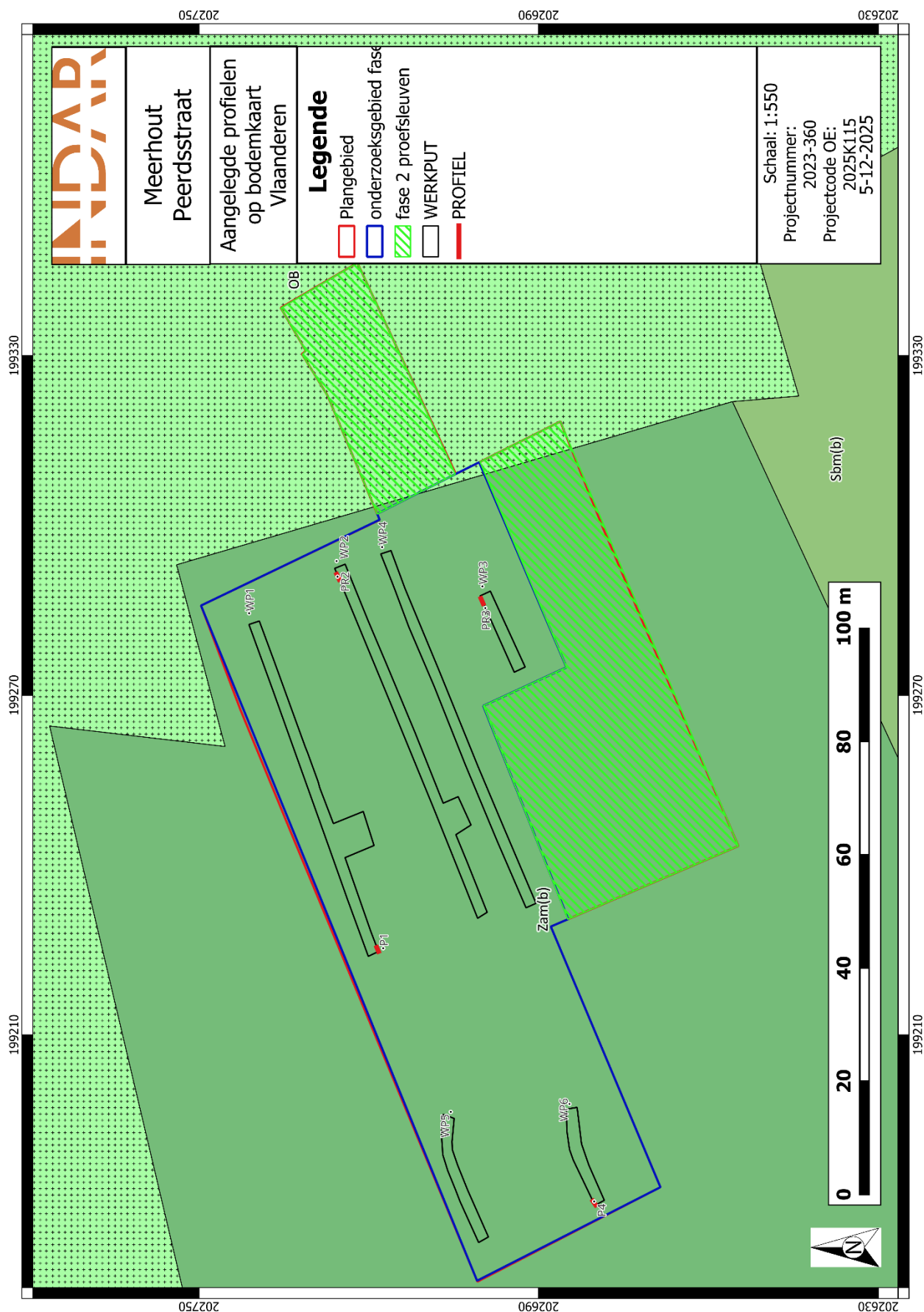
De omgeving rond het projectgebied bevindt zich volgens het Digitaal Hoogtemodel van Vlaanderen (DHM) tussen 15 en 35 m + TAW. Het plangebied zelf ligt tussen 27,8 en 29,2 m + TAW waarbij het terrein licht afhelt naar het zuidwesten toe. Wanneer de hoogtes van het vlak bekeken worden dan is een soortgelijke situatie zichtbaar. Het uiterst noordoostelijk deel van het plangebied is gelegen op 28,2 m +TAW en het uiterst zuidwestelijk deel op 27,32 m +TAW.

⁶ VERRIJCKT 2023, 11.

Figuur 10: Plangebied op het digitale terreinmodel (DTM) met weergave van de vlakhoogtes

Figuur 11: Plangebied op bodemkaart met weergave van de aangelegde bodemprofielen

Binnen het onderzoeksgebied zijn 4 profielen gezet waarbij één bodemkundige zone is aangetroffen. De bodemkundige zone betreft een A-BC-C bodemopbouw. In het noordoostelijke deel kan profiel P2 als referentieprofiel dienen en in het zuidwestelijk deel profiel P4.

Bij profiel P2 bestaan de twee toplagen uit een donker grijsbruine (Ap1-horizont) en een bruingrijze (Ap2-horizont) Ap-horizont die tot diepte van ca. 55 cm -mv (Ap1-horizont) en ca. 95 cm -mv (Ap2-horizont). Hieronder bevindt zich een lichtbruin gele BC-horizont die tot een diepte van ca. 110 cm -mv reikt. Het laat-pleistoceen dekzand is zichtbaar vanaf ca. 110 cm -mv en bestaat uit geelwit zand.

Bij profiel P4 bestaan de twee toplagen uit een donker grijsbruine (Ap1-horizont) en een bruingrijze (Ap2-horizont) Ap-horizont die tot diepte van ca. 25 cm -mv (Ap1-horizont) en ca. 60 cm -mv (Ap2-horizont). Hieronder bevindt zich een lichtbruin gele BC-horizont die tot een diepte van ca. 85 cm -mv reikt. Het laat-pleistoceen dekzand is zichtbaar vanaf ca. 85 cm -mv en bestaat uit geelwit zand.

Figuur 12: Profiel 2 op foto en op tekening (© INDAR Bv)

Figuur 13: Profiel 4 op foto en op tekening (© INDAR Bv)

2.3.2. Assessment sporen en structuren

Verspreid over het terrein zijn enkele verstoringen aangetroffen. De verstoringen in de westelijke zone van het onderzoeksgebied hebben te maken met de bestaande woning op het terrein. De verstoringen in het oosten van het plangebied komen enkel voor in werkput 1 en zijn recente afvalkuilen met bouw en huisafval.

Figuur 14: Zicht op de enkele verstoringen in werkput 2 en werkput 5 (© INDAR Bv)

In de zes sleuven zijn in totaal 40 sporen aangetroffen. Ze zijn zichtbaar vanaf de top van het laat-pleistocene dekzand, op een diepte van ca. 80 cm tot 110 cm -mv. De sporen zijn te interpreteren als greppels (10), kuilen (6), paalkuilen (22) en enkele natuurlijke sporen (2).

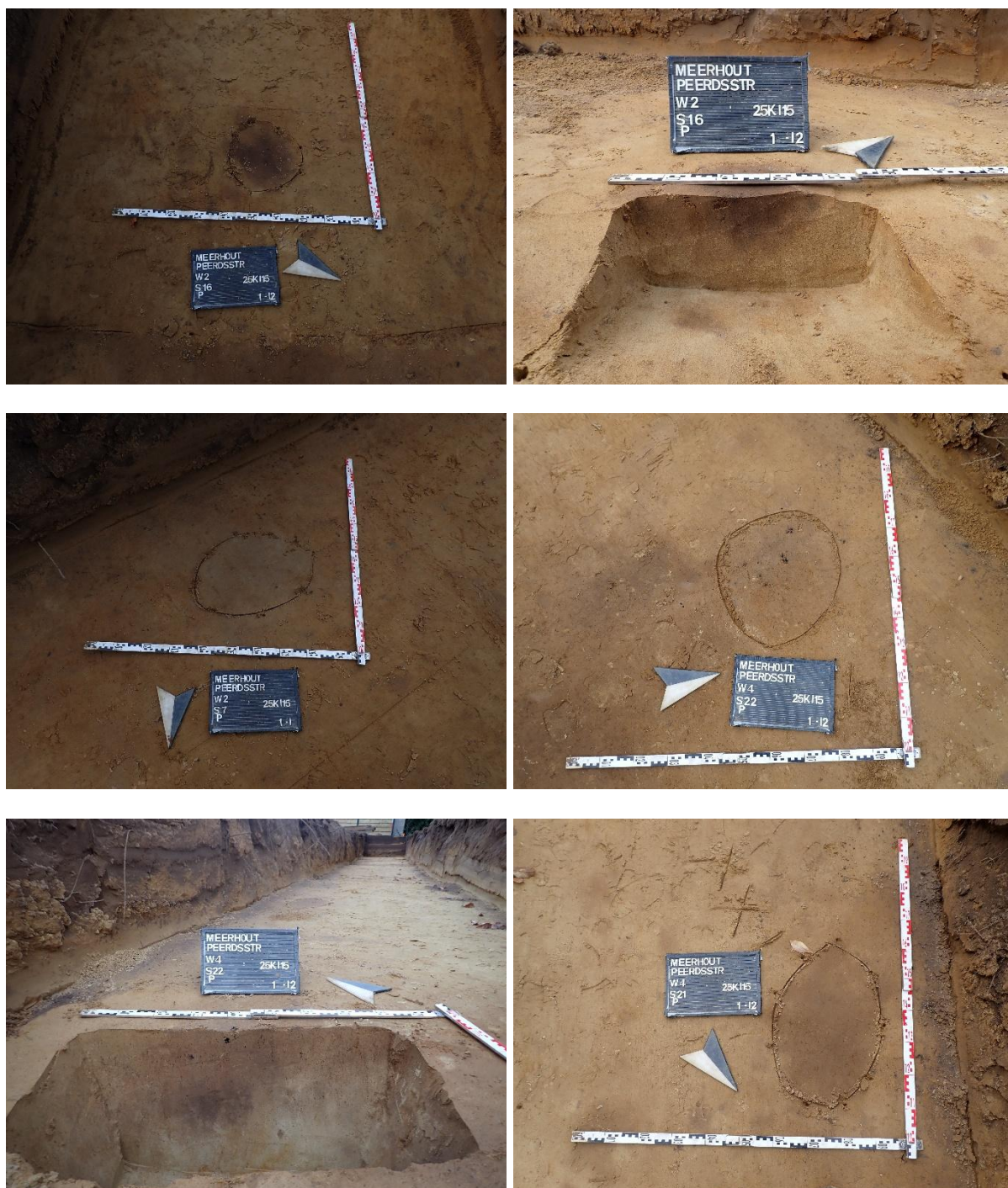
Verspreid over het terrein kunnen de paalkuilen in vijf groepen worden onderverdeeld. De eerste groep bestaat uit paalkuilen met een grijsbruin gevlekte vulling met telkens houtskoolspikkels als inclusie. De sporen komen voor in werkput 1 (S4), werkput 2 (S7, S13, S17), werkput 4 (S24) en werkput 6 (S37-S40). De tweede groep bestaat uit paalkuilen met een bruingrijs gevlekte vulling met houtskoolspikkels. De sporen komen telkens voor in werkput 4 (S22, S23, S28, 32). Een derde groep bestaat uit donkerbruin grijs gevlekte sporen met houtskoolspikkels die telkens in werkput 2 voorkomen (S8, S9, S14, S16, S18, S19). De vierde groep bestaat uit twee lichtbruin-bruin gevlekte sporen met houtskoolspikkels (S21, S30) en de vijfde groep uit een grijs homogeen spoor met houtskoolspikkels (S20). Zowel groep vier als vijf komt enkel in werkput 4 voor.

De kuilen bestaan uit drie groepen waaronder grijsbruin gevlekte sporen met houtskoolspikkels als inclusie. Deze sporen komen voor in werkput 2 (S6) en werkput 4 (S25, 33). Verder zijn er twee bruingrijs gevlekte kuilen uit werkput 4 (S26, S27) en een lichtbruin bruine kuil uit werkput 2 (S10).

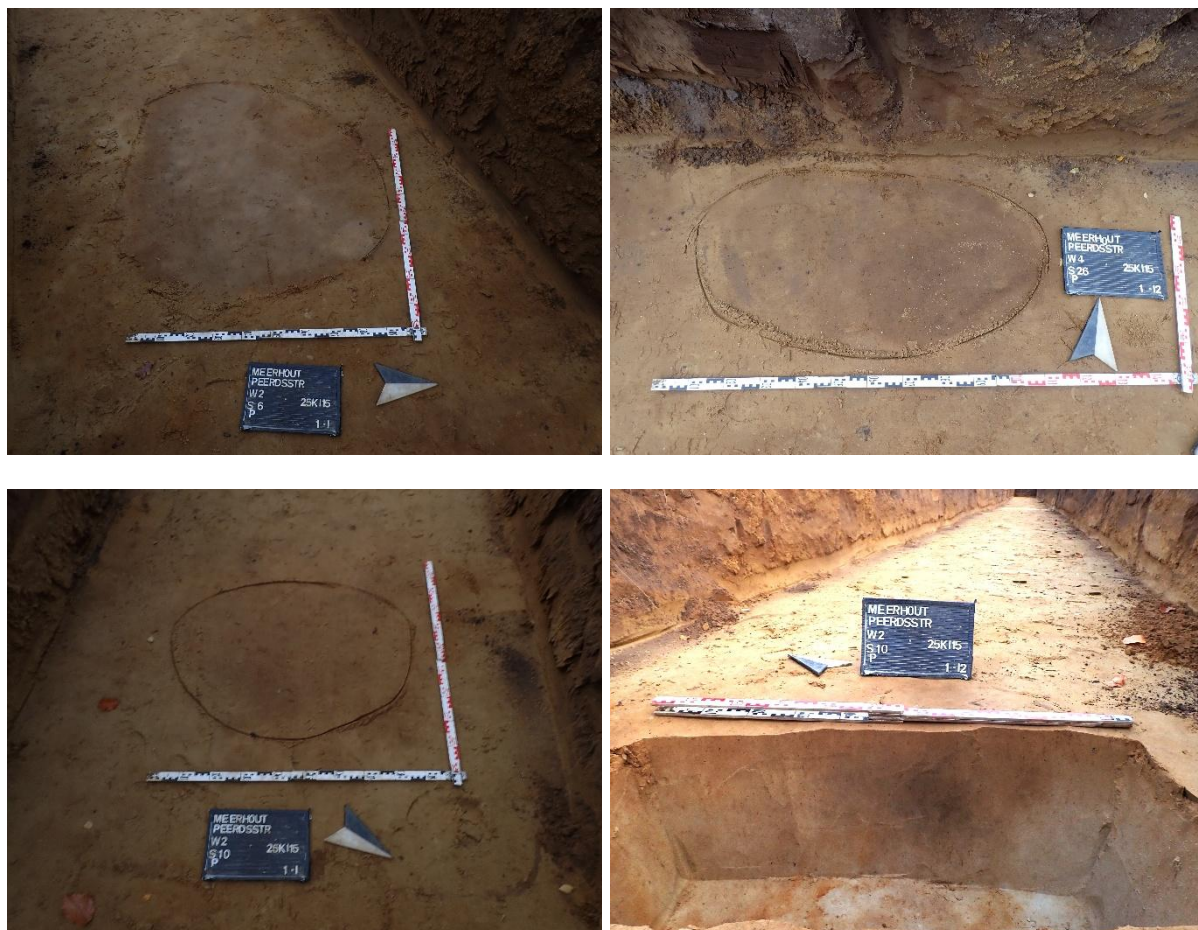
De greppels kunnen in twee groepen worden opgesplitst zowel qua vulling als locatie. De greppels in het oostelijk deel van het onderzoeksgebied hebben telkens een grijsbruin homogene vulling met houtskoolspikkels en een noordwest-zuidoost oriëntatie. De sporen komen voor in werkput 1 (S2, S3), werkput 2 (S11, S12, S15) en werkput 4 (S29, S31). Greppels S3 en S11, S2 en S12, S14 en S31 zijn waarschijnlijk dezelfde greppels. In het westelijk deel van het onderzoeksgebied hebben de greppels een bruingrijs gevlekte vulling met houtskoolspikkels (S34-S36). De greppels hebben een noordoost-zuidwest oriëntatie en komen voor in werkput 5.

Tenslotte zijn er twee spoornummers uitgedeeld aan sporen die na verder onderzoek natuurlijk bleken te zijn (S1, S5).

Figuur 16: referentiesporen voor de paalkuilen

Figuur 17: referentiesporen voor de kuilen

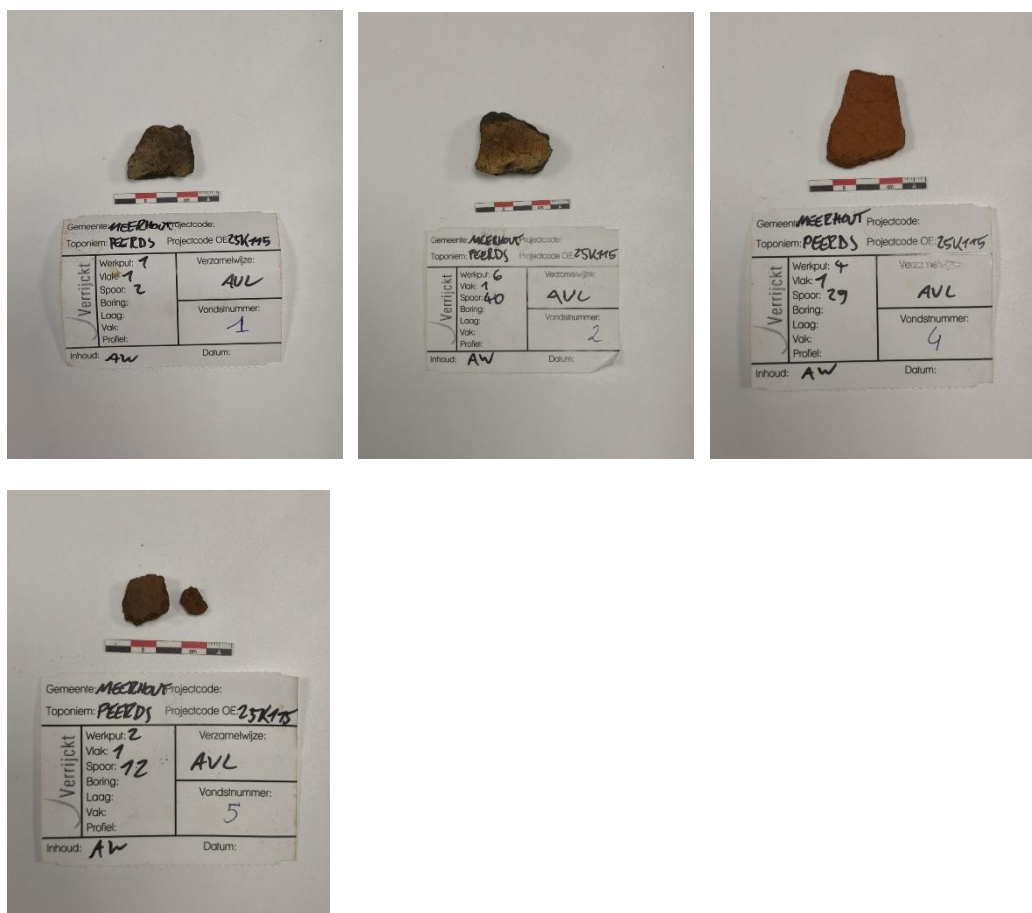

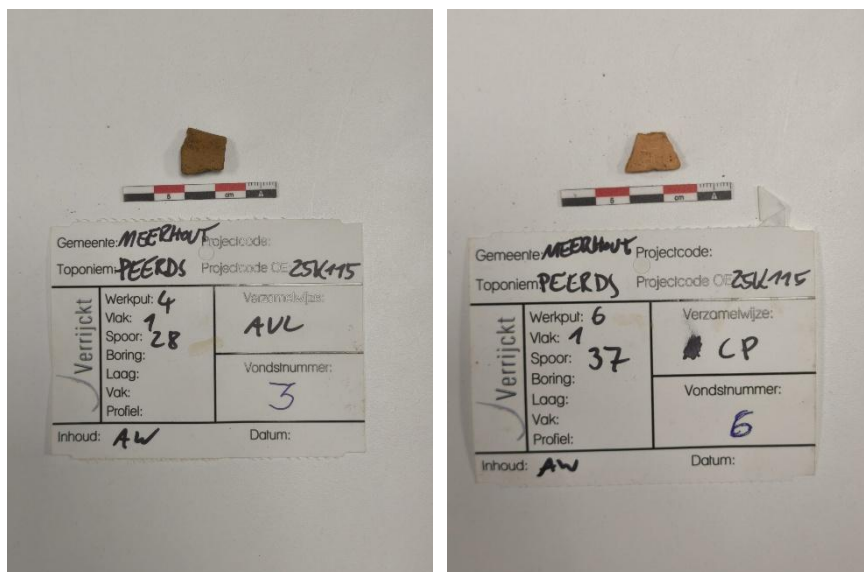
Figuur 18: referentiesporen voor de greppels

2.3.3. Assessment vondsten

In totaal werden 6 vondstnummers uitgedeeld. De vondsten bestaan uit aardewerk waarvan vijf (V1, V2, V4, V5) handgevormde scherven en twee gedraaide scherven (V3, V6). De handgevormde scherven kunnen waarschijnlijk gedateerd worden in de metaaltijden en werden aangetroffen in sporen S2, S12, S29 en S40. De gedraaide scherven kwamen uit S28 en S37 en kunnen gedateerd worden in de middeleeuwen.

Figuur 19: Handgevormde scherven.

Figuur 20: Gedraaide scherven.

2.3.4. Assessment stalen

Aangezien dit proefsleuvenonderzoek zal leiden tot een opgraving zijn er in deze fase geen stalen genomen.

2.3.5. Conservatieassessment

Niet van toepassing.

2.4. Besluit

2.4.1. Datering en interpretatie

Tijdens het vooronderzoek met ingreep in de bodem is een archeologische site aangetroffen. In totaal zijn 40 spoornummer uitgedeeld verspreid over het onderzoeksgebied. De aangetroffen sporen betreffen paalkuilen (22), kuilen (6) en greppels (10). Na verder onderzoek bleken twee sporen natuurlijk te zijn. Aan de hand van het aardewerk en de vulling zijn de sporen waarschijnlijk terug te brengen tot de metaaltijden en de middeleeuwen.

2.4.2. Kennisvermeerderingspotentieel en aanbevelingen

Het proefsleuvenonderzoek te Meerhout Peerdstraat leverde een archeologische site op. In totaal zijn 40 sporen aangetroffen waarvan 22 paalkuilen, 6 kuilen en 10 greppels, waardoor het kennisvermeerderingspotentieel bij verder onderzoek groot is. Verder onderzoek in de vorm van een vlakdekkende opgraving is noodzakelijk. De aanbeveling voor een vlakdekkende opgraving is enkel van toepassing voor fase 1 van het onderzoek. Fase 2 van het proefsleuven onderzoek zal in een later stadium worden uitgevoerd onder een nieuwe projectcode.

2.4.3. Beantwoording onderzoeksvragen

Bodem en paleolandschap

- Welke bodemhorizonten worden in de boringen of profielen aangetroffen en wat is de genese ervan? Welke zijn de bodemprocessen die hiermee geassocieerd worden?

Binnen het onderzoeksgebied is een A-BC-C-bodemopbouw aangetroffen met een dikke Ap-horizont.

- Wat is de relatie tussen deze bodemhorizonten en het omliggende landschap?

Deze bodemopbouw toont aan dat het onderzoeksgebied in gebruik is geweest als landbouwgrond.

- Vertegenwoordigen deze horizonten relevante archeologische niveaus?

Het archeologisch relevant niveau bevindt zich in de top van de C-horizont.

- Indien deze horizonten relevante archeologische niveaus omvatten:

- Wat is de aard van dit niveau?

Het tweede relevant archeologisch niveau betreft de top van de C-horizont, waarin sporensites het best leesbaar zijn.

- Heeft dit niveau een duidelijke begrenzing?

Ja, het archeologisch relevant niveau heeft een duidelijke begrenzing in de top van de C-horizont die schommelt tussen een diepte van 80 cm tot 110 cm -mv.

- Kan dit niveau gedateerd worden?

De eolische afzettingen zijn terug te brengen tot het laat-pleistoceen (weichseliaan).

- Zijn er aanwijzingen dat dit niveau geassocieerd kan worden met een archeologische site?

Ja, de grondsporen die zijn teruggevonden duiden op de aanwezigheid van een archeologische site.

- Wat is de bewaringstoestand van dit niveau?

De bewaringstoestand van het niveau is goed. Er zijn slechts een beperkt aantal verstoringen aangetroffen.

- Wat is de impact van de geplande graafwerken op dit niveau?

De geplande graafwerken zullen het niveau verstoren.

Sporenbestand

- Zijn er sporen aanwezig? Wat is de aard en de datering van de sporen?

Ja, verspreid over het terrein zijn verschillende sporen aangetroffen. Het betreft kuilen, paalkuilen en greppels. Hiervan wordt voornamelijk een datering in de metaaltijden verwacht. Aan de hand van teruggevonden aardewerk kunnen enkele sporen ook in de middeleeuwen gedateerd worden.

- Hoe is de bewaringstoestand van de sporen?

De bewaringstoestand van de sporen is over het algemeen goed.

- Maken de sporen deel uit van één of meerdere structuren?

Er zijn heden geen structurele verbanden uit op te maken. Structurele verbanden kunnen echter niet uitgesloten worden bij een verder vlakdekkend onderzoek.

- Behoren de sporen tot één of meerdere periodes?

De sporen behoren tot meerdere periodes. De meeste sporen kunnen in de metaaltijden gedateerd worden, maar enkele sporen behoren ook tot de middeleeuwen.

- Wat is de relatie tussen de bodem, de archeologische sporen en de landschappelijke context?

Het plangebied ligt op een overgang van een lage naar hoge zone binnen het landschap. Daarnaast ligt het plangebied op ca. 400m van een aftakking van de Grote Nete. Dit kan een ideale plek zijn voor mensen om te wonen of activiteiten uit te voeren in de metaaltijden en/of middeleeuwen. Daarnaast ligt het plangebied dichtbij het huidige centrum van Meerhout, dat erop kan wijzen dat dit door de eeuwen heen altijd een interessante plek is geweest voor de mensen.

- Kunnen archeologische vindplaatsen in tijd, ruimte en functie afgebakend worden (incl. de argumentatie)? Is er een relatie met omliggende vindplaatsen?

De aangetroffen sporen kunnen gedateerd worden in de metaaltijden en in de middeleeuwen. Tijdens het proefsleuvenonderzoek zijn er nog geen structuren aangetroffen, maar het is mogelijk dat het hier om bewoningssporen gaat. De sporen zijn over het gehele terrein van fase 1 aangetroffen. Op ruim 650m ten zuidoosten van het plangebied is een opgraving uitgevoerd waarbij bewoningsstructuren zijn aangetroffen van de Laat-Romeinse periode tot aan de middeleeuwen. Tevens zijn hier ovenstructuren en twee inhumatiegraven aangetroffen. Verder zijn er op een afstand van ca. 330m ten zuiden van het plangebied losse sporen van paalkuilen aangetroffen, daterend uit de ijzertijd. Al deze sporen zullen mogelijk niet aansluiten bij de aangetroffen sporen binnen het plangebied, maar het wijst wel op een wijdt gebruikt gebied door de eeuwen heen.

- Wat is de vastgestelde en verwachte bewaringstoestand van elke archeologische vindplaats?

De aangetroffen sporen hebben een goede bewaringstoestand, daarnaast zijn er weinig verstoringen aanwezig binnen fase 1 van het plangebied. Het is enkel nog onbekend in hoeverre de bodem bewaard is gebleven onder de bestaande gebouwen die nu nog op het terrein staan.

- Wat is de waarde van elke vastgestelde archeologische vindplaats?

De archeologische site binnen het plangebied heeft een hoge archeologische waarde, gezien de hoeveelheid aangetroffen sporen. Het is echter nog niet bekend of het hier om bewoningssporen of artisanale activiteiten zal gaan. Dit zal verder onderzocht moeten worden in de vorm van een opgraving.

Impact geplande bodemingrepen

- Wat is de potentiële impact van de geplande ruimtelijke ontwikkeling op de waardevolle - archeologische vindplaatsen?

Binnen het plangebied wordt de bouw van nieuwe woonhuizen met aangrenzende tuinen gepland. Hierbij zal de waardevolle archeologische vindplaats verstoord worden.

- Voor waardevolle archeologische vindplaatsen die bedreigd worden door de geplande ruimtelijke ontwikkeling: hoe kan deze bedreiging weggenomen of verminderd worden (maatregelen behoud in situ)?

Het is hierbij niet mogelijk om de sporen *in situ* te bewaren. Er zal een opgraving moeten uitgevoerd worden.

- *Motivatatie en bepalingen mogelijk verder archeologisch onderzoek*
- Voor waardevolle archeologische vindplaatsen die bedreigd worden door de geplande ruimtelijke ontwikkeling en die niet in situ bewaard kunnen blijven:
- Wat is de ruimtelijke afbakening (in drie dimensies) van de zones voor vervolgonderzoek?

De gehele zone van fase 1 wordt geadviseerd om op te graven. Deze zone heeft een oppervlakte van 5.510 m². Het archeologisch niveau zit hier op een diepte tussen de 80 en 110 cm onder het maaiveld.

- Welke aspecten verdienen bijzondere aandacht, zowel vanuit methodologie als aanpak voor het vervolgonderzoek?

Deze aspecten worden verder toegelicht in het programma van maatregelen.

- Welke vraagstellingen zijn voor vervolgonderzoek relevant?

De vraagstellingen zijn opgenomen in het programma van maatregelen.

- Zijn er voor de beantwoording van deze vraagstellingen natuurwetenschappelijke onderzoeken nodig? Zo ja, welke type staalnames zijn hiervoor noodzakelijk en in welke hoeveelheid?

Dit wordt verder toegelicht in het programma van maatregelen.

- Wat is de financiële impact van eventueel vervolgonderzoek?

Op vraag van de opdrachtgever werd geen kostenraming mee opgenomen in dit document.

2.4.4. Samenvatting

Op 1 december 2025 is een proefsleuvenonderzoek uitgevoerd aan de Peerdsstraat te Meerhout. In overleg met de opdrachtgever is ervoor gekozen om het proefsleuvenonderzoek uit te voeren in twee fases. Dit betreft de eerste fase van het vooronderzoek. Fase 2 zal apart gerapporteerd worden.

Tijdens het proefsleuvenonderzoek fase 1 zijn er 6 werkputten aangelegd binnen het onderzoeksgebied. Hierbij is een bodemopbouw met A-BC-C horizont aangetroffen. Het relevant archeologisch niveau is aangetroffen tussen de 80 en 110 cm onder het maaiveld. Binnen de aangelegde sleuven zijn 40 sporen geregistreerd. De aangetroffen sporen betreffen paalkuilen

(22), kuilen (6) en greppels (10). Na verder onderzoek bleken twee sporen natuurlijk te zijn. Aan de hand van het aardewerk en de vulling zijn de sporen waarschijnlijk terug te brengen tot de metaaltijden en de middeleeuwen. Bij deze sporen zijn nog geen structuren aangetroffen. Dit zal verder onderzocht moeten worden tijdens een opgraving van het onderzoeksgebied.

Indar Archeologie & Advies adviseert dan ook verder onderzoek in de vorm van een vlakdekkende opgraving over het gehele terrein van fase 1. Dit betreft een oppervlakte van 5.510 m².

3. LIJST MET FIGUREN

Figuur 1: Plangebied op topografische kaart	4
Figuur 2: Plangebied op kadasterkaart (GRB)	5
Figuur 3: Inplantingsplan van de toekomstige inplanting op GRB-kaart	8
Figuur 4: Plangebied op kadasterkaart (GRB) met weergave van de geplande proefsleuven.....	12
Figuur 5: Nieuw sleuvenplan op GRB	13
Figuur 6: Uitgevoerd puttenplan tijdens het veldwerk	14
Figuur 7: Terreinfoto's bestaande gebouwen en bomen.	15
Figuur 8: Terreinfoto's afbraakafval en servitudeweg met vliegassen.	16
Figuur 9: Plangebied op DTM (maaiveldhoogtes) met aangelegde bodemprofielen	17
Figuur 10: Plangebied op het digitale terreinmodel (DTM) met weergave van de vlakhoogtes.....	18
Figuur 11: Plangebied op bodemkaart met weergave van de aangelegde bodemprofielen	19
Figuur 12: Profiel 2 op foto en op tekening (© INDAR Bv)	20
Figuur 13: Profiel 4 op foto en op tekening (© INDAR Bv)	20
Figuur 14: Zicht op de enkele verstoringen in werkput 2 en werkput 5 (© INDAR Bv)	21
Figuur 15: Allesporenkaart op GRB	23
Figuur 16: referentiesporen voor de paalkuilen.....	24
Figuur 17: referentiesporen voor de kuilen	25
Figuur 18: referentiesporen voor de greppels	26
Figuur 19: Handgevormde scherven.	26
Figuur 20: Gedraaide scherven.....	27

4. BIBLIOGRAFIE

AGENTSCHAP ONROEREND ERFGOED, 2019. *Code van goede praktijk voor de uitvoering van en rapportering over archeologisch vooronderzoek en archeologische opgravingen en het gebruik van metaaldetectoren (versie 4.0)*, Brussel.

AGENTSCHAP ONROEREND ERFGOED, 2025. Geoportaal. Available at: <https://geo.onroerenderfgoed.be>.

AGENTSCHAP ONROEREND ERFGOED, 2024a. Inventaris Onroerend Erfgoed. Gebieden Geen Archeologie. Inventaris Onroerend Erfgoed. Available at: <https://inventaris.onroerenderfgoed.be/aanduidingsobjecten?categorie=GGA>.

AGENTSCHAP ONROEREND ERFGOED, 2024b. Loket onroerend erfgoed: archeologienota's, nota's en eindverslagen. Available at: <https://loket.onroerenderfgoed.be/archeologie/notas/archeologienotas/goedgekeurd>.

CAI, 2025. *Centraal Archeologisch Inventaris*. Available at: <http://cai.onroerenderfgoed.be/>.

DATABANK ONDERGROND VLAANDEREN, 2025. Portaal. Available at: <https://www.dov.vlaanderen.be/portaal/>.

GEOPUNT VLAANDEREN, 2025. Catalogus. Available at: <https://www.geopunt.be/catalogus>.

IOE, 2025. *Inventaris Onroerend Erfgoed*. Available at: <https://inventaris.onroerenderfgoed.be>.

VERRIJCKT, J. 2023. *Archeologienota Meerhout, Peerdsstraat* met ID 27667 en projectcode 2023H113

Voorblad:

CARTESIUS, 2025. *Cartesius, Kaartlaag 1939* Available at: http://www.cartesius.be/arcgis/home/webmap/viewer.html?url=https://wmts.ngi.be/arcgis/rest/services/seamless_carto__default__3857__800/MapServer&lang=nl

5. BIJLAGEN

- Sporenlijst
- Fotolijst
- Vondstenlijst
- Allesporenkaart.